

Сонети
Віталій Колодій

У цій книзі зібрані сонети – лише один із розділів великого творчого доробку відомого українського письменника Віталія Колодія. Висловлені з використанням класичної віршоформи думки й почуття тут постають у світовім суголоссі вічного пошуку істини, добра й любові. Авторські сповідальні мотиви, звернені до моральних і світоглядних категорій, поет звиряє на широкий читацький відгук. Інтимне у нього не тільки особистісне, а й завдяки яскравому художньому вираженню загально і гостро відчутне.

Віталій Колодій

Сонети

Від упорядника

Ця перша неприжиттева книга знаного українського письменника Віталія Колодія об'єднала твори різних видань – «Сонети» (1998), «Сто сонетів» (2002), «Ангел на камені» (2008), «Слова осипалися з літа» (2013).

У нюансуванні настроєвих переливів, образних асоціаціях зримо проглядає авторське сприйняття світу як одвічного диспуту добра і зла, світла і темряви.

Поет уважно дослухається до нього, відповідаючи виважене власним сумлінням, сподіваючись, що говоритиме Ангел дня, а Ангел ночі нарешті спочине...

Аби сповнити своє призначення, письменник має зустріти свого читача. Не обов'язково односторонньо, близького за світовідчуттям. Досить, щоб людина хотіла і могла мислити, неквапно пройти рядками прожиттєвих розмислів поряд з їх автором. Кожен раз сподівався на таку зустріч і мій батько.

Впевнена: сонетарій дасть відчуття насолоди від вивіреного думкою й почуттям слова, духовне очищення від широї нелукавої бесіди про те, що хвилює, що болить.

Оксана Колодій

* * *

Сонети Віталія Колодія хочеться читати при хиткому світлі свічки, коли дуже самотньо, а висповідатись нема перед ким.

Віталій Колодій – це та література, яка є власне літературою, а не обслугою часу. З високою культурою письма. І з вірою у високе людське призначення.

Петро Скунць

* * *

Я знаю, як трудно написати венок сонетов, но перевести его во много раз труднее и сложнее... Ваш перевод, насколько могу судить, – получился великолепно!..

Владимир Солоухин

«І знов сонет... О, скільки голосів...»

І знов сонет... О, скільки голосів
Цю давню форму ганили. Доволі,
Мовляв, тримати слово на приколі
У затиску броньованих рядків.

Розкутості думок і почуттів!
Класичну одіж геть!.. Безмежжя волі
Хай буде у словесному роздоллі! –
Новітній глас поетам повелів.

Звичайна річ: канони киньмо ниць!
Чарунок власний мають різні квіти...
Та як нам часом хочеться зустріти
За гуртами свобідних чарівниць,
Одягнених ледь не на крайній грані,
Прекрасну жінку в строгому убранні.

Від прагнення добра і чистоти

Вінок сонетів

1

Від прагнення добра і чистоти
Єднається із яблуком росина,
Зерно лягає в землю й потім гине —
Щоб міг із нього колос прорости.

У многості еднаються світи,
Немов глаголи й мислі воедино
Зливаються у формі цій глибинно
В гармонію складної простоти.

Якщо поет рій образів трима
У повелінні строгім, мов зима,
Якщо слова в нас думки не приспали
І меж її розкутості нема,
Якщо в шуканні труднім не дарма
Ми вирушили у життєву далеч.

2

Ми вирушили у життєву далеч
Малими і наївними дітьми.
Ще дим війни стояв над ворітьми
І десь хати за обрієм палали.

Тоді ще ми транзисторів не мали,
Про телевізори й не снили ми:
У повоєнній світі між людьми
Голодними були мої начала.

Стою сьогодні між пожовклих трав
І згадую, як ти отут сказала,
Що хлопчика-сусіда покохала
(Він мав баяна... Батька хлопець мав!).
Тоді ще я нещирості не знав:
Солодкою була сльоза печалі.

3

Солодкою була сльоза печалі,
Коли нарешті привітали вас

Із відкриттям, якого так чекали.
Із радістю, нежданою в цей час.

Усе при тому начебто й гаразд:
Ви стоїте в білоколонній залі.
І посмішки навстріч, і котрий раз
Прилюдно возвеличують і хвалять...

О, скільки втіхи плеться з висоти!
Та раптом гостро вас у серце вжалить
Така тоненька цівка гіркоти:
Вітальників оцих ви не стрічали,
Коли було безрадісно в путі,
Коли крізь терня випадало йти.

4

Коли крізь терня випадало йти,
Я оглядався: звідки почалося?
Чого шукав, як жив і думав досі?
І що тоді я міг відповісти?

Що прагнув підійматися й рости —
Без нарікань, природно, мудро, просто?
О ні — цього мені було не досить:
В затятості долав я шлях крутий.

Тепер назад поглянув... Боже мій!
Яке велике поле незозріле
Постало за посівами надій!
І щира сповідь дух мій осмутила,
Бо крізь густу завію суєти
Ми часто не доходили мети.

5

Ми часто не доходили мети.
Так пролісок не може сніг пробити,
Так паросток не досягає цвіту,
А дерево — своєї висоти.

Сліпі невдачі застили нам світло
І плин думок вели до мілкоті.
А ми таки тяглися до зеніту,
Невдачам наступали на хребти.

Уперто ми несли до перевалу
Невідворотні подарунки літ.
Вже крига втоми дихала услід,
Однак і далі знов скарбів шукали.
Хоч плечі нам хилило до землі —
Здобутого завжди здавалось мало.

Здобутого завжди здавалось мало...
 Залишити хоча б один рядок,
 Який колись назвали б досконалим,
 І вивершить хоча б одну з думок!

О, скільки ми і думали й писали...
 Але приходив невідступний строк –
 І знов на вістрі гострого фіналу
 Звучав суддівства строгого свисток.

Чи вірш засяє, наче світлячок?
 Чи зблисне слово променем зухвалим,
 Повідавши: не марним був урок
 Змагань і бур, що на шляху зазнали?..
 І сумнів брав: не видно ні на крок...
 А ранки знов надіями світали.

А ранки знов надіями світали.
 Я повертався крізь усі роки
 До того заповітного причалу,
 Звідкіль ми всі. До вічної ріки,

Де хвилькою маленькою гойдало
 Задивлені в майбутній день зірки.
 Там ходиш ти – між радістю і жалем,
 Там сивиною всіяні стежки...

У сповіданні перед мене стали
 Заінені від спогадів хати.
 Ріка себе у кригу заховала,
 Але сніги з ясної чистоти
 Мені про тебе цілий день писали...
 І кликали до обріїв мости.

І кликали до обріїв мости,
 І сонце заясніло поранково
 Моїм найпершим почуттям, любове.
 Але тоді навстріч не вийшла ти.

Тебе в чужі для нас обох світи
 Взяли на раннім досвітку людове...
 І як мені тебе розрадить словом,
 Зустріти, врятувати і вберегти?..

Ще дерево й не почало цвісти,
А з нього вже пелюстка відлетіла...
Іду в саду, на осінь просвітлілім,
Немов читаю з юності листи...
Пташиний клич вгорі – то в серпні білім
Витають десь думки під небосхилом.

9

Витають десь думки під небосхилом:
Смішні, серйозні, більші і малі.
То мчать увись, то зовсім при землі
Кружляють із ячанням посмутнілим.

Про що вони?... Про те, що розгубили
Весняні ранки у холодній млі?
Що так охоче в літньому теплі
Літали б ще і сонечко б кружили?..

Та що це раптом сталося?... На мить
Вони безвільно в леті затремтіли,
Мов хвилі моря, збиті вітром з цілі.
Ну що вас так стривожило, скажіть!
Там висота, в якій ослабли крила.
Там тінь гори, якої не скорили.

10

Там тінь гори, якої не скорили,
Хоч прагнули і сходили не раз.
Там тінь поразок, що навчають нас,
Караючи хистких і слабосилих.

Не відступи, знеможений, на схилах –
І зійдеш на верхи в урочий час.
Бо меншає надійності запас,
Якщо зневіра путь нам заступила...

Щасливий, хто на крутизні несхибний
Зусиллям волі, думки і руки,
Кого невдача будь-яка не спинить,
Хто з молоду завчив урок гіркий.
Бо що повчальніш: поклик із вершини
Чи сумнів за перейдені роки?..

11

Чи сумнів за перейдені роки
Додасть під вечір мудрості і хисту?
Коли з дерев спадає жовте листя –
Від того чи світлішають гілки?..

А сумніви шикуються в полки,
І кожен в настрій потрапляє вістю
Про те, що був не так зробив колись-то.
Яка відплата? Відсвіти які?

Чи боронитись вистачає сили?..
Вже й спомин повертається несміло
Із тих доріг, де видно кожен слід..
Облишмо це!.. Святкуючи прихід,
Побідно осінь піднімає щит,
Та молодість – о ні! – не відступила.

12

Та молодість – о ні! – не відступила,
Хоча б і як студили нас вітри.
Літа немов і сліду не лишили,
Але ж поглянь, яка глибінь вгорі!

Яка прозорість мудрої пори!..
І задуми, й бажання прояснілі
(Шукай себе, знайди себе, твори!),
Так само юно світять очі милі.

Хай сіє осінь сутінки навстріч,
З долоні хмар стечуть зимові хвили.
Але хіба колись настане ніч,
Якщо для неї серця не відкрили?..
Звучить дороги непоборний клич:
І досвід е, і мрії не згоріли.

13

І досвід е, і мрії не згоріли –
Єднання дня і віку золоте!
Ще слово нам черешнею цвіте,
А в реченні вже світить плід дозрілий.

Все має круг свій в нашім світі білім.
Сягнуть його – бажання непросте.
Ось пагінець ще при землі росте,
А вже в можуть свого розкрилля цілить.

Йому довкіл ялини креслять простір.
Зламало ім колись верхи стрімкі,
А пляньте: гілко підвелися досі.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=28534431&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.